COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 3.10.2008
COM(2008) 638 final

RAPORTUL COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Punerea în aplicare a obiectivelor de la Barcelona privind structurile de îngrijire a copiilor de vârstă preșcolară

{SEC(2008)2597}

1. INTRODUCERE

În martie 2002, Consiliul European reunit la Barcelona a avut inițiativa de a invita statele membre să *„elimine obstacolele din calea participării femeilor pe piața muncii și, ținând cont de cerere și în conformitate cu sistemele naționale în domeniu, să depună eforturi pentru a institui, până în 2010, structuri de îngrijire pentru cel puțin 90% dintre copiii cu vârste cuprinse între trei ani și vârsta de școlarizare obligatorie și pentru cel puțin 33% dintre copiii cu vârste sub trei ani”*[1]. Aceste „obiective de la Barcelona” fac parte integrantă din strategia europeană pentru creștere și locuri de muncă și sunt menite să conducă la creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de către tinerii părinți, în special de către femei, și să contribuie astfel la o mai mare egalitate între femei și bărbați.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copiilor preșcolari le permite părinților să-și organizeze în mod liber timpul și, astfel, să împace mai bine viața profesională cu cea familială. Acest lucru are în vedere, în special, femeile care, din lipsa posibilităților de conciliere, sunt constrânse, mai des decât bărbații, să se retragă de pe piața muncii sau să recurgă la modalități de lucru care nu le permit să-și exploateze pe deplin talentele. Economia europeană este, astfel, privată de potențialul productiv al femeilor, în timp ce aceasta trebuie să facă față unor provocări economice și demografice.

Prezentul raport prezintă stadiul în care se află punerea în aplicare a obiectivelor de la Barcelona în statele membre și identifică obstacolele și provocările care privesc dezvoltarea structurilor de îngrijire pentru copiii de vârstă preșcolară. Acesta se înscrie în cadrul acțiunilor prevăzute în „Foaia de parcurs pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați (2006-2010)”[2] și alimentează reflecțiile și inițiativele pe care Comisia le prezintă pentru a promova o mai bună reconciliere a vieții profesionale cu viața privată[3].

2. STRUCTURILE DE ÎNGRIJIRE PENTRU COPII, UN ELEMENT CENTRAL AL POLITICILOR DE RECONCILIERE

Un angajament politic reafirmat în mod repetat

Încă din 1992, Consiliul adopta o recomandare[4] care evidenția importanța de a dezvolta servicii de îngrijire abordabile, accesibile și de calitate, încurajând în același timp flexibilitatea și diversitatea acestor servicii pentru a răspunde nevoilor și preferințelor părinților și copiilor lor. Obiectivele de la Barcelona din 2002 vizează, în principal, favorizarea accesului la muncă și menținerea în funcție a părinților, în special a femeilor, și susținerea, în acest fel, a egalității între sexe. Consiliul

---

1 Concluziile președinției, Consiliul European de la Barcelona, 15-16/3/2002, documentul SN 100/1/02 REV 1

2 COM(2006)92

3 COM(2008)XXX

4 92/241/CEE

European a reiterat acest angajament în „Pactul european pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați” din martie 2006[5].

În Foaia de parcurs pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați 2006-2010[6], Comisia s-a angajat să susțină „realizarea obiectivelor de la Barcelona privind structurile de îngrijire a copiilor”. Pe de altă parte, aceasta a primit favorabil fondarea Alianței europene pentru familii[7], destinată să constituie o platformă pentru schimbul între statele membre privind politicile familiale europene, la care își aduce sprijinul prin intermediul diferitelor dispozitive[8]. Fondurile structurale au permis, de asemenea, cofinanțarea măsurilor care facilitează reconcilierea vieții profesionale cu viața privată, în special construirea de structuri de îngrijire a copiilor, formarea personalului sau furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor pentru părinții care caută un loc de muncă. Pentru perioada 2007-2013, se estimează că o jumătate de miliard de euro provenind din fonduri structurale și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală va putea fi consacrat dezvoltării de infrastructuri de îngrijire pentru copii, în timp ce 2,4 miliarde de euro vor putea finanța măsuri menite să faciliteze accesul femeilor la un loc de muncă și reconcilierea vieții profesionale cu cea familială, inclusiv accesul la serviciile de supraveghere a copiilor.

O contribuție activă a partenerilor sociali europeni

Partenerii sociali europeni au colaborat activ la realizarea prezentului raport și își recunosc rolul cheie în acest domeniu, în completarea politicilor publice. Aceștia subliniază importanța pe care o acordă disponibilității unor structuri de îngrijire a copiilor accesibile, abordabile din punct de vedere financiar și de calitate, această problemă constituind un domeniu prioritar al cadrului de acțiune pentru egalitatea între femei și bărbați, pe care îl pun în aplicare din anul 2005. Astfel, partenerii în cauză au dezvoltat instrumente practice și au lansat inițiative inovatoare pentru a susține dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copiilor, atât în ceea ce privește disponibilitatea (de exemplu creșe ale întreprinderilor), cât și costurile (de exemplu alocații financiare pentru părinți). Aceștia participă activ la procesul decizional și legislativ privind politicile de reconciliere, precum și la punerea în aplicare a fondurilor structurale. În sfârșit, aceștia își anunță intenția de a încuraja schimburile de bune practici și de experiențe inovatoare, precum și utilizarea programelor fondurilor structurale disponibile la nivel național.

Un sprijin pentru încadrarea în muncă

Reconcilierea vieții profesionale cu cea privată, în special dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copiilor, constituie o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor strategiei europene pentru creștere și locuri de muncă și beneficiază, în această calitate, de o orientare specifică[9]. Există o legătură directă între disponibilitatea structurilor de îngrijire a copiilor și posibilitățile de a obține un loc de muncă remunerat pentru părinți. Aceste servicii le permit părinților să aibă și să păstreze un loc de muncă remunerat, ameliorându-și, în același timp, calitatea vieții și eliminând

---

5 Concluziile președinției, 7775/1/06/ REV 1.
6 COM(2006)92
7 Document al Consiliului UE 9317/1/07 REV 1
8 COM(2007)244
9 Orientarea Locuri de muncă nr. 18.

o constrângere majoră care apasă asupra libertății acestora de organizare a timpului. În Uniunea Europeană, mai mult de șase milioane de femei (între 25 și 49 de ani) afirmă că sunt constrânse la inactivitate sau la un serviciu cu normă redusă din cauza responsabilităților familiale[10]. Pentru mai mult de un sfert dintre acestea, lipsa serviciilor de îngrijire a copiilor sau costul acestora este la originea acestei situații. Un răspuns la această solicitare ar permite creșterea cu cel puțin un procent a ratei globale de ocupare a forței de muncă de către femei.

În ciuda acestor aspecte, deși un anumit număr de state membre s-a angajat să crească oferta în ceea ce privește serviciile de îngrijire a copiilor, majoritatea nu au atins obiectivele de la Barcelona sau nici măcar nu fac referire la acestea în rapoartele naționale de reformă[11]. Prin urmare, această chestiune a făcut obiectul mai multor recomandări specifice adresate de către Consiliu statelor membre în cadrul Strategiei europene a locurilor de muncă.

Un sprijin pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați:

Dezechilibrul repartizării sarcinilor casnice și familiale între femei și bărbați rămâne foarte accentuat și orientează femeile – mult mai mult decât bărbații – spre modalități de lucru flexibile sau chiar în afara pieței muncii. Deși recurgerea la astfel de modalități de lucru poate să reflecte, în parte, preferințe personale, acest lucru nu rămâne fără consecințe asupra evoluției profesionale a femeilor, asupra persistenței diferențelor de salariu între bărbați și femei sau asupra acumulării drepturilor de pensie. De exemplu, aproximativ o treime dintre femei lucrează cu normă redusă, față de mai puțin de un bărbat din zece, iar rata de ocupare a forței de muncă de către femei suferă o scădere de 12,4 procente atunci când acestea au în grijă un copil de mai puțin de 12 ani, în timp ce rata de ocupare a forței de muncă de către bărbați crește cu 7,3 procente.

Prin urmare, accesul la structuri de calitate de îngrijire a copiilor, accesibile din punct de vedere financiar și adaptate ritmurilor părinților și copiilor constituie un element indispensabil pentru facilitarea accesului femeilor la un loc de muncă remunerat, care le pune pe deplin în valoare competențele și susține astfel independența economică a acestora; această chestiune reprezintă o provocare pentru statele membre.

Un sprijin pentru incluziunea socială, precum și pentru realizarea proiectelor familiale

Participarea deplină a părintelui/părinților la un loc de muncă suficient remunerat permite, de asemenea, evitarea situațiilor de sărăcie a persoanelor încadrate în muncă și contribuie la lupta împotriva riscului de sărăcie, mai ales în rândul familiilor monoparentale, mult mai atinse, în medie, de acest fenomen (32%) decât totalitatea familiilor cu copii (17%)[12]. De asemenea, asigurarea accesului la structurile de îngrijire pentru copii poate să amelioreze situația socială a părinților foarte tineri.

Pentru copii înșiși, creșterea bunăstării familiale contribuie la lupta împotriva sărăciei infantile, oferind în același timp copiilor un cadru care să le permită să se dezvolte

---

10 Eurostat, Anchetă privind forța de muncă 2006

11 Raport comun privind ocuparea forței de muncă 2007-2008, document al Consiliului nr. 7169/08

12 Eurostat, EU-SILC 2006

într-un mediu stimulator și sigur în decursul primilor lor ani de viață. În comunicarea sa privind eficacitatea și echitatea sistemelor de educație[13], Comisia a subliniat deja necesitatea de a investi în învățământul preprimar, în scopul de a pune bazele pentru învățarea ulterioară, a preveni abandonurile școlare, a ameliora echitatea rezultatelor și creșterea nivelurilor globale de competențe.

În sfârșit, disponibilitatea unor structuri de îngrijire a copiilor susține realizarea proiectelor familiale, având în vedere scăderea demografică pe care o cunoaște Europa. Într-adevăr, se pare că statele membre în care fecunditatea este în prezent cea mai ridicată sunt cele care au facilitat reconcilierea vieții profesionale a părinților cu cea familială și cele care prezintă o rată crescută de ocupare a forței de muncă de către femei.

3. STADIUL ACTUAL AL REALIZĂRII OBIECTIVELOR DE LA BARCELONA

Comisia a dezvoltat monitorizarea obiectivelor de la Barcelona, în special în domeniul statistic. Prezentul raport furnizează, pentru prima dată, date armonizate și comparabile privind utilizarea „sistemelor formale de îngrijire" pentru copiii preșcolari în statele membre, care permit prezentarea situației la jumătatea perioadei prevăzute pentru realizarea obiectivelor de la Barcelona. Datele au în vedere utilizarea de către părinți a ofertei existente de servicii de îngrijire a copiilor și nu numărul de locuri existente în fiecare stat membru, greu de comparat la nivel european.

Posibilitățile de îngrijire a copiilor de vârstă preșcolară sunt foarte diverse în statele membre, în funcție de sistemele instituite și diferitele abordări și priorități naționale în ceea ce privește reconcilierea. Cu toate acestea, anumite provocări privind disponibilitatea, costurile și calitatea structurilor de îngrijire sunt comune.

3.1. Disponibilitate și accesibilitate

Obiectivele de la Barcelona identifică două clase de vârstă a copiilor, ale căror nevoi și tipuri de servicii necesare sunt foarte diferite. Pentru copiii cu vârste sub 3 ani, cererea are în vedere, în principal, creșele sau alte servicii de îngrijire, la care accesul este, în general, plătit și nu este garantat decât într-un număr limitat de țări (FI, DK, SE). În plus, considerații culturale și tradiții familiale intervin, de asemenea, în alegerea modurilor de îngrijire, formale sau nu. În sfârșit, modalitățile concediilor de maternitate și parentale (durată, compensare financiară, flexibilitate) pot avea un impact asupra cererii de servicii de îngrijire, după cum părinții aleg sau nu să își îngrijească ei înșiși copiii, ținând cont de constrângerile financiare și profesionale ale acestei alegeri.

În schimb, începând de la 3 ani, o mare parte dintre copii își încep educația preșcolară la grădiniță, într-un sistem în general subvenționat sau chiar gratuit, completat sau nu de supraveghere după programul școlar.

Analiza situației statelor membre din punctul de vedere al obiectivelor de la Barcelona se fondează pe rata de acoperire a copiilor de către sistemele de îngrijire

[13] COM(2006)481

formală (pentru anul 2006[14]). Este vorba despre utilizarea de către părinți a ofertei existente și nu a numărului de locuri oferite de statele membre. Pe de altă parte, este important să se diferențieze ratele de acoperire în funcție de numărul de ore în timpul cărora copiii sunt supravegheați (mai puțin sau mai mult de 30 de ore/săptămână), deoarece acest lucru determină posibilitățile părinților de a se angaja cu normă întreagă.

La nivelul clasei de vârstă inferioară (de la 0 la 3 ani), se pare că doar cinci state membre (DK, NL, SE, BE, ES) au depășit obiectivul de la Barcelona de o rată de acoperire de 33%, în timp ce altele cinci (PT, UK, FR, LU, SI) se apropie puternic de acest obiectiv. În majoritatea celorlalte țări, rămân de realizat progrese importante pentru a răspunde cererii de structuri de îngrijire. Într-adevăr, dacă șapte state membre (FI, IT, CY, EE, DE, IE, LV) se află la un nivel intermediar (între 16 și 26 %), opt state membre (EL, HU, MT, SK, LT, AT, CZ, PL) afișează o rată de acoperire inferioară sau egală cu 10 %. Cu toate acestea, ratele de acoperire în cauză au în vedere totalitatea copiilor, indiferent de numărul de ore pe săptămână. Astfel, orele de frecventare a acestor servicii variază foarte mult de la o țară la alta, iar proporția celor care nu funcționează decât cu program scurt[15] este deosebit de importantă în numeroase țări. Cazurile Țărilor de Jos și Regatului Unit sunt exemplare în acest sens, deoarece aici copiii cu vârste sub 3 ani nu frecventează, aproape exclusiv, decât servicii de îngrijire cu program scurt.

În ceea ce privește **copiii cu vârste cuprinse între 3 ani și vârsta de școlarizare obligatorie**, opt state membre (BE, DK, FR, DE, IE, SE, ES, IT) au depășit cu o rată de acoperire de 90% obiectivul de la Barcelona[16], în timp ce altele trei (UK, NL, CY) sunt aproape de acesta. Șapte state (EE, SI, HU, FI, PT, SK, AT) afișează o rată de acoperire semnificativă, dar mai îndepărtată, cuprinsă între 70% și 85%. În plus, se pare că serviciile de îngrijire a copiilor din această tranșă de vârstă funcționează, în proporții adesea semnificative, cu program redus. Astfel, considerând rata de acoperire a serviciilor cu program întreg, mai mult de jumătate dintre statele membre depășesc 50%, iar o treime dintre statele membre au chiar o rată de acoperire mai mică de 30%. Aceste cifre trebuie totuși să fie interpretate în funcție de specificitățile naționale de organizare a învățământului preșcolar și de disponibilitatea sau nu a serviciilor de supraveghere după programul școlar.

Prin urmare, se pare că cererea de sisteme formale de îngrijire a copiilor este departe de a fi acoperită în majoritatea statelor membre, ceea ce constituie un obstacol pentru participarea părinților la piața muncii, în special a femeilor. O ameliorare a situației în acest domeniu ar putea să treacă atât prin deschiderea a noi structuri de îngrijire, cât și printr-o profesionalizare a îngrijirilor informale, de exemplu prin intermediul unor norme de calitate pentru îngrijirea copiilor, prin condițiile de angajare și de remunerare și formarea personalului. Pe de altă parte, nevoile mai specifice ale părinților care au orare de lucru atipice sau ale copiilor bolnavi trebuie, de asemenea, să fie acoperite.

---

14 Pentru BG și RO, datele nu vor fi disponibile decât începând cu anul de referință 2007.

15 Mai puțin de 30 de ore pe săptămână.

16 Considerând totalitatea copiilor supravegheați cel puțin o oră pe săptămână.

3.2. Costuri și finanțare

Problemele de disponibilitate a structurilor de îngrijire a copiilor sunt indisociabile de cele ale costurilor. Pentru părinți, un loc la creșă sau la cămin nu există decât dacă acesta este accesibil din punct de vedere financiar. Această problemă trebuie să fie analizată și dintr-o perspectivă mai largă, având scopul de a rentabiliza munca : costurile serviciilor de îngrijire nu trebuie să constituie un obstacol la revenirea la locul de muncă. În ceea ce privește incluziunea socială, trebuie, de asemenea, să se asigure disponibilitatea serviciilor de îngrijire a copiilor din familiile cele mai defavorizate.

Caracterul mai mult sau mai puțin accesibil din punct de vedere financiar al structurilor de îngrijire diferă mult în funcție de statele membre. În plus, în interiorul aceleiași țări, costurile pot varia, de exemplu în funcție de tipul de servicii utilizate, de caracterul public sau privat al acestora sau de luarea în calcul a veniturilor părinților.

Pentru părinți, în principal **serviciile de îngrijire pentru copiii cei mai mici (cu vârste sub 3 ani)** sunt cele care pot reprezenta costuri importante. Pentru aceste servicii, există diferite tipuri de finanțare publică, de la accesul universal printr-o finanțare publică directă și prin contribuții financiare ale părinților plafonate în funcție de veniturile acestora, până la sisteme de susținere a cererii prin intermediul deductibilității fiscale a costurilor de îngrijire sau acordarea de tichete de servicii. În acest ultim caz, accentul este pus pe alegerea liberă a modului de îngrijire, iar sectorul privat joacă un rol important în acest sens. În majoritatea statelor membre, astfel de „modele” diferite coexistă. Prin urmare, există simultan diferite posibilități de îngrijire a copiilor, cu diferite costuri. Dincolo de aceste diferențe de sistem, sarcina pe care o reprezintă costul net (prețul minus diferitele ajutoare) al serviciilor de îngrijire a copiilor pentru familii variază în mod considerabil (de la 5% la mai mult de 30%). În anumite state membre, în ciuda luării în considerare a veniturilor părinților, serviciile de îngrijire afectează mult mai mult bugetul familiilor cu venit scăzut decât pe cel al celorlalte familii. Pe de altă parte, discrepanța se mărește între, pe de o parte, locurile la creșă accesibile furnizate de sectorul public, dar puțin disponibile (supuse, de exemplu, unor lungi liste de așteptare) și, pe de altă parte, posibilitățile numeroase de îngrijire privată, dar puțin accesibile din punct de vedere financiar.

În ceea ce privește **copiii cu vârste cuprinse între 3 ani și vârsta de școlarizare obligatorie**, necesarul de locuri pentru aceștia este acoperit în majoritatea statelor membre, cel puțin timp de doi ani, prin servicii de educație preșcolară finanțate din fondurile publice și, adesea, fără costuri pentru părinți.

În total, ponderea cheltuielilor publice efectuate în favoarea structurilor de îngrijire a copiilor de vârstă preșcolară în PIB a crescut în ultimii ani în majoritatea statelor membre. Totuși, aceasta rămâne foarte eterogenă în cadrul UE și mult sub nivelul atins în țările nordice. Acest lucru este valabil în special pentru cheltuielile pentru îngrijirea copiilor cu vârste sub 3 ani, în opoziție cu structurile preprimare pentru copiii cu vârste peste 3 ani.

În concluzie, costurile structurilor de îngrijire, în principal pentru copiii cu vârste sub 3 ani, rămân un obstacol important în ceea ce privește utilizarea acestora de către

părinți în mai mult de jumătate dintre statele membre. De altfel, acesta este elementul principal menționat de femeile a căror participare pe piața muncii este restrânsă (normă redusă involuntară sau inactivitate) din cauza lipsei serviciilor de îngrijire a copiilor[17].

3.3. Calitate și condiții de muncă

Calitatea serviciilor de îngrijire constituie, pentru părinți, o chestiune primordială care determină alegerea acestora de a-și încredința copiii respectivelor servicii. Acest lucru include elemente diverse, de exemplu tipul de servicii oferit, normele de calitate, numărul și formarea lucrătorilor. Asigurarea unei calități minimale pentru toți este, de asemenea, o chestiune de egalitate a șanselor, atât pentru copii, cât și pentru părinți. Comisia a subliniat deja necesitatea promovării calității serviciilor de îngrijire pentru copiii preșcolari, ca servicii sociale de interes general, în special prin elaborarea unui cadru voluntar de calitate[18].

O serie de state membre, în principal cele care au atins deja un anumit nivel cantitativ, au pus accentul pe ameliorarea calității structurilor de îngrijire, în special în ceea ce privește formarea personalului. Necesitatea de a progresa în privința acestui aspect a fost recunoscută la nivel comunitar[19]. Cu toate acestea, există o diferență accentuată între serviciile de îngrijire (în special pentru copiii cei mai mici) și învățământul de tip preșcolar (pentru copiii cu vârste peste trei ani), cu excepția țărilor care au creat un serviciu integrat, mergând de la vârsta preșcolară până la vârsta școlară. Acest lucru are consecințe atât asupra modului în care este prevăzută îngrijirea copiilor, cât și asupra nivelurilor de formare necesare și asupra salariilor medii ale lucrătorilor, care rămân foarte eterogene în funcție de țări și de tipurile de servicii în interiorul aceleiași țări.

Astfel, nivelul de formare necesar pentru îngrijirea copiilor mici corespunde, în general, nivelului secundar tehnic și chiar unei diplome de învățământ superior. Totuși, nivelul de formare real depinde semnificativ de tipul de structură de îngrijire, iar anumiți puericultori independenți nu au o formare specifică în domeniu. Dimpotrivă, persoanele care lucrează în serviciile de educație preșcolară au, majoritatea, o diplomă de învățământ superior, la fel ca institutorii.

Numărul de locuri de muncă în sectorul îngrijirii copiilor mici a crescut foarte mult în ultimii ani în UE, datorită cererii mari. Cu toate acestea, într-un număr de cazuri, condițiile de muncă (în special norma redusă sau contractele atipice) nu îi atrag pe lucrătorii din acest sector, care se caracterizează printr-o insuficiență a mâinii de lucru calificate și rate de rulare foarte ridicate[20]. Pe de altă parte, această muncă este una dintre profesiile cele mai feminizate (procentul bărbaților este mai mic de 5% în majoritatea statelor membre) și acest lucru poate fi un obstacol în calea unei mai bune valorificări a sectorului și mai ales a luptei împotriva stereotipurilor de gen.

---

17 Ancheta privind forța de muncă, modulul 2005 privind concilierea între viața profesională și viața familială.

18 COM(2007)725

19 A se vedea documentele Consiliului 14136/07 și 6706/07

20 EFILWC, The childcare services sector – what future?, 2006

Un alt element al calității serviciilor de îngrijire este acela al raportului dintre numărul adulților și cel al copiilor, care este foarte eterogen între statele membre, mergând, pentru cei mai mici, de la un raport de 1 la 3 la 1 la 7 și de la un raport de 1 la 6 la 1 la 19 pentru clasa de vârstă mai mare. Caracterul obligatoriu al acestor raporturi și punerea concretă în aplicare a acestora variază, de asemenea, semnificativ în funcție de statele membre.

La nivelul celorlalte norme de calitate, statul are, în general, un rol important în ceea ce privește reglementarea și controlul, chiar dacă aceste competențe sunt exercitate din ce în ce mai mult la niveluri delocalizate de putere. De asemenea, trebuie evidențiată o tendință spre diversificarea modalităților de îngrijire, în special sub forma creșelor private sau a serviciilor de îngrijire la domiciliu, care lărgește gama de alegeri pentru părinți, dar nu facilitează procedurile de control al calității îngrijirii acordate copiilor.

Ameliorarea calității necesită respectarea unor norme stricte, asigurată prin controale, dar și o formare minimă pentru toți cei care lucrează în acest sector, ameliorarea condițiilor de muncă și a posibilităților de formare continuă, precum și a valorii acordate acestor profesii, în special pe plan financiar.

4. PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE VIITOARE

Șase ani după adoptarea obiectivelor de la Barcelona, în timp ce scadența din 2010 se apropie, se pare că majoritatea statelor membre nu va atinge, probabil, aceste obiective. În ciuda progreselor realizate, rămân încă de făcut numeroase eforturi pentru a atinge niveluri satisfăcătoare de disponibilitate, mai ales pentru copiii cu vârste sub 3 ani.

În plus, structurile de îngrijire a copiilor nu sunt întotdeauna accesibile din punct de vedere financiar, iar orele de funcționare nu sunt întotdeauna compatibile cu un loc de muncă remunerat cu normă întreagă sau cu un loc de muncă cu orare atipice, ceea ce constituie un obstacol în calea deplinei realizări a potențialului productiv al părinților, în special al femeilor.

În sfârșit, accentul trebuie pus, de asemenea, pe ameliorarea calității structurilor de îngrijire, inclusiv în ceea ce privește formarea și valorizarea profesioniștilor din acest sector.

Comisia nu are competențe directe în ceea ce privește serviciile de îngrijire a copiilor, dar va continua monitorizarea regulată a obiectivelor de la Barcelona în cadrul strategiei pentru creștere și locuri de muncă, susținând-o prin statistici comparabile, disponibile în timp util și de calitate și propunând, dacă este necesar, recomandări specifice anumitor state membre. În plus, dezvoltarea structurilor de îngrijire și contribuția acestora la egalitatea de șanse între femei și bărbați vor fi analizate prin intermediul raportului anual privind egalitatea de șanse între femei și bărbați pe care Comisia îl transmite în fiecare an Consiliului European de primăvară.

Pe de altă parte, Comisia va favoriza schimbul de experiențe naționale privind structurile de îngrijire a copiilor, în special în cadrul programului de schimb de bune practici privind egalitatea de șanse între femei și bărbați lansat în 2008, al platformei

de schimb organizate în cadrul Alianței europene pentru familii și al Grupului la nivel înalt privind integrarea egalității între bărbați și femei în fondurile structurale. De asemenea, Comisia va stimula cercetarea asupra condițiilor de muncă și valorizarea profesiilor în sectorul structurilor de îngrijire preșcolară a copiilor.

Cu toate acestea, centrul de gravitate rămâne în mare măsură național, chiar regional sau local. Va trebui ca toate părțile interesate, în special autoritățile naționale și locale și partenerii sociali, să se mobilizeze pentru a dezvolta o ofertă de servicii de îngrijire a copiilor preșcolari accesibilă, abordabilă și de calitate. Prin urmare, este esențial ca posibilitățile de cofinanțare oferite de fondurile structurale și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală să fie utilizate pe deplin în favoarea măsurilor care facilitează reconcilierea și, în special, a structurilor de îngrijire a copiilor. Comisia se felicită pentru angajarea și colaborarea activă a partenerilor sociali europeni în vederea realizării obiectivelor de la Barcelona.

Prezentul raport stă mărturie a angajamentului Comisiei, în cadrul competențelor sale, de a susține realizarea obiectivelor de la Barcelona și dezvoltarea unor servicii de îngrijire a copiilor abordabile, accesibile și de calitate, pentru a elimina obstacolele din calea încadrării în muncă a părinților, a favoriza incluziunea socială și a promova egalitatea de șanse între femei și bărbați.